



Ceisiadau am Fynediad at Ddata gan y Testun CANLLAWIAU



Mae'r canllawiau hyn yn egluro sut y gallwch wneud Cais am Fynediad at Ddata gan y Testun (SAR) i'r Awdurdod a sut y bydd ceisiadau o'r fath yn cael eu trin.

Beth yw Cais am Fynediad at Ddata gan y Testun?

Mae Cais am Fynediad at Ddata gan y Testun (SAR) yn gais a wneir gan unigolyn i gael mynediad at ddata personol y mae sefydliad yn ei gadw amdano ac sy'n cael ei brosesu mewn system ffeilio awtomataidd neu â llaw.

Data personol yw:

- gwybodaeth sy'n adnabod unigolyn; ac
- sy'n ymwneud â'r unigolyn hwnnw mewn ffordd ystyrlon.

Mae enghreifftiau o ddata a all adnabod unigolyn yn cynnwys:

- Dynodwyr sylfaenol megis enw, dyddiad geni a chyfeiriad cartref;
- Categoriâu arbennig o ddata megis ethnigrwydd, credoau crefyddol a data iechyd.

Eich hawliau i gael mynediad at wybodaeth

O dan ddeddfwriaeth diogelu data, mae gan unigolion yr hawl i:

- ofyn am fynediad at eu data personol eu hunain;
- derbyn copi o'u data personol (yn amodol ar eithriadau cyfreithiol);
- deall sut y defnyddir eu data personol.

Pan fydd cais dilys yn cael ei wneud, byddwn yn cydnabod ei dderbyn o fewn 5 diwrnod gwaith ac yn darparu ymateb llawn ddim hwyrach nag o fewn un mis calendr, er y gellir ymestyn hyn am hyd at ddau fis ychwanegol mewn rhai amgylchiadau.

Hawliau plant i wneud cais

Gall plant wneud eu Cais am Fynediad at Ddata gan y Testun eu hunain, waeth beth fo'u hoedran.

Dim ond pan nad yw'r plentyn yn gallu arfer ei hawliau ei hun, neu pan fydd yn gofyn iddynt weithredu ar ei ran, y gall rhieni neu ofalwyr gyflwyno cais ar ran eu plentyn.

Lle bo hynny'n wir:

- efallai y gofynnwn am gadarnhad ysgrifenedig (caniatâd) gan y plentyn. Yn gyntaf, byddwn yn asesu a yw gofyn am ganiatâd er budd gorau'r plentyn ac a yw'n gallu deall y cais;
- byddwn bob amser yn ystyried a yw ymateb i gais y rhiant neu'r gofalwr er budd gorau'r plentyn.

Bydd pob cais yn cael ei ystyried fesul achos unigol.

Lle bydd angen caniatâd arnom i fwrw ymlaen, bydd y cyfnod amser i ymateb yn cael ei oedi nes i ni dderbyn y wybodaeth sy'n weddill.

Sut gallwch wneud cais?

Gellir gwneud ceisiadau yn ysgrifenedig neu ar lafar.

Er mwyn sicrhau bod gennym yr holl wybodaeth angenrheidiol i ymateb yn effeithlon, gallwch gyflwyno eich cais drwy lenwi **ffurflen** Cais am Fynediad at Ddata gan y Testun.

Dylid anfon pob cais at: dpo@beacons-npa.gov.uk

Byddwch mor glir â phosibl a chynnwys:

- Enw llawn y person y gofynnir am ei ddata;
- Enw llawn y person sy'n gofyn am y wybodaeth, os yw hyn yn wahanol i'r person y mae'r data'n ymwneud ag ef. Os felly, nodwch eich perthynas â'r unigolyn;
- Y wybodaeth benodol sydd ei hangen arnoch, ynghyd ag unrhyw enwau unigolion a allai fod yn awdur neu'n dderbynnydd y wybodaeth dan sylw ac unrhyw gyfnodau amser perthnasol.

Po fwyaf clir a phenodol yw eich cais, y mwyaf effeithlon y byddwn yn gallu dod o hyd i'r wybodaeth sydd ei hangen.

Os yw eich cais yn eang iawn, yn aneglur neu os ydym yn prosesu llawer iawn o wybodaeth, efallai y byddwn yn cysylltu â chi i:

- ofyn am eglurhad ynghylch y wybodaeth benodol sydd ei hangen arnoch; neu
- geisio gwybodaeth ychwanegol i'n helpu i ddod o hyd i'r wybodaeth benodol sydd ei hangen arnoch.

Bydd y cyfnod amser i ymateb i'ch cais yn cael ei oedi nes i ni dderbyn eich eglurhad.

Er bod defnyddio offer Deallusrwydd Artiffisial (AI) i helpu drafftio ceisiadau o'r fath yn dod yn fwyfwy cyffredin, dylid eu defnyddio'n ofalus gan eu bod yn aml yn gwneud ceisiadau yn rhy gymhleth, yn cynnwys gwybodaeth nad yw'n berthnasol, neu'n cyfeirio at ddeddfwriaeth anghywir.

Gofyn am brawf o'ch hunaniaeth

Cyn ymateb i SAR, rhaid i ni fod yn fodlon ar hunaniaeth y sawl sy'n gwneud y cais.

Efallai y bydd angen i ni ofyn i chi am:

- brawf o'ch hunaniaeth; a/neu
- brawf o awdurdod i weithredu ar ran person arall.

Mae hyn er mwyn sicrhau bod data personol yn cael ei ddatgelu'n ddiogel ac yn gyfreithlon.

Bydd y cyfnod amser i ymateb i'ch cais yn cael ei oedi nes i ni dderbyn tystiolaeth briodol o'ch hunaniaeth.

Cyfnodau amser i ymateb i'ch cais

Byddwn yn rhoi cydnabyddiaeth gychwynnol o fewn 5 diwrnod gwaith i dderbyn eich cais ac yn darparu ymateb llawn ddim hwyrach nag o fewn un mis calendr, er y gellir ymestyn hyn am hyd at ddau fis ychwanegol os yw'r cais yn gymhleth neu'n ymwneud â llawer iawn o ddata.

Lle bo hynny'n wir, byddwn yn eich hysbysu o'r angen i ymestyn y cyfnod amser.

Byddwn hefyd yn oedi eich cais tra byddwn yn aros am eglurhad gennych, lle mae angen caniatâd arnom i fwrw ymlaen, neu lle byddwn yn aros am dystiolaeth o'ch hunaniaeth.

Chwiliadau rhesymol a chymesur

Byddwn yn cynnal chwiliadau rhesymol a chymesur o'n systemau er mwyn dod o hyd i'r wybodaeth benodol sydd ei hangen arnoch.

Byddwn yn gwneud pob ymdrech resymol i ddod o hyd i'r wybodaeth a'i hadfer, ond ni fydd hyn yn ymestyn i chwiliadau sy'n afresymol neu'n anghymesur â phwysigrwydd darparu mynediad at y wybodaeth.

Wrth wneud hynny, byddwn yn ystyried:

- amgylchiadau eich cais;
- maint y wybodaeth y gallai fod angen i ni chwilio amdani;
- unrhyw anawsterau wrth ddod o hyd i'r wybodaeth;
- natur sylfaenol eich hawl i gael mynediad.

Mae'r Awdurdod yn cadw data personol yn ein systemau ffeilio amrywiol (electronig ac, mewn rhai achosion, â llaw) ac mewn nifer o gofnodion gwahanol, gan gynnwys:

- Ceisiadau cynllunio;
- Gwrthwynebiadau cynllunio;
- Logiau ymwelwyr;
- Logiau damweiniau;
- E-byst neu ohebiaeth arall.

Mae nifer o ffactorau y mae'n rhaid i ni eu hystyried wrth benderfynu a yw gwybodaeth benodol yn ddata personol i chi.

Mae hyn yn cynnwys ystyried cynnwys, cyd-destun, diben ac effaith y prosesu arnoch. Gall fod amgylchiadau lle mae gwybodaeth mewn e-bost neu ohebiaeth arall yn eich cyfeirio neu'n gysylltiedig â chi ond nad yw'n 'ymwneud' â chi gan fod cynnwys y cofnod yn ymwneud â mater arall.

Byddwn yn adolygu pob cofnod fesul achos a dim ond y wybodaeth y mae'n ofynnol i ni ei datgelu o dan ddeddfwriaeth diogelu data a fydd yn cael ei rhyddhau.

Nid yw e-byst, gohebiaeth gyffredinol na chofnodion eraill nad ydynt wedi'u dosbarthu fel cofnodion swyddogol yn cael eu cadw fel mater o drefn.

Gwrthod neu gyflawni eich cais yn rhannol a chodi ffi

Mae rhai amgylchiadau lle gallwn wrthod neu gyflawni eich cais yn rhannol yn unig.

Gall hyn fod yn wir os ydym o'r farn bod eich cais yn:

Amlwg yn ddi-sail – lle mae'n amlwg bod y cais wedi'i wneud at ddibenion heblaw arfer eich hawl gyfreithiol i gael mynediad at wybodaeth. Gallwn hefyd ystyried codi ffi.

Amlwg yn ormodol – lle mae'r cais yn ailadroddus, yn ormodol o ran cwmplas, neu'n rhoi baich anghymesur ar yr Awdurdod. Gallwn hefyd ystyried codi ffi.

Yn cynnwys gwybodaeth am unigolion eraill – byddwn yn ystyried a yw'n rhesymol golygu eu gwybodaeth, ceisio eu caniatâd i ddatgelu'r wybodaeth neu fel arall atal y wybodaeth. Mae enghreifftiau'n cynnwys e-byst neu ohebiaeth lle cyfeirir atoch ond sydd hefyd yn cynnwys gwybodaeth am bobl eraill; neu luniau teledu cylch cyfyng lle nad ydym yn gallu diogelu hunaniaeth pobl eraill.

Yn ymwneud â gwybodaeth gyfrinachol – lle mae disgwyliad rhesymol na ddylid rhannu'r wybodaeth, megis datganiadau tystion, materion iechyd sensitif neu wybodaeth a ddarparwyd gan gorff neu asiantaeth broffesiynol arall.

Gwybodaeth a ddarparwyd i neu gan ein **tîm cyfreithiol**.

Efallai y byddwn hefyd yn dal gwybodaeth a ddarparwyd i ni gan drydydd parti, er enghraifft gweithwyr proffesiynol eraill neu aelodau'r cyhoedd. Mewn achosion o'r fath, efallai y bydd angen i ni wirio yn gyntaf a ellir rhyddhau'r wybodaeth neu, fel arall, y bydd angen ei hatal.

Mae rhesymau eraill hefyd pam na fyddwn efallai'n gallu cyflawni eich cais, gan gynnwys lle gallai datgelu'r wybodaeth achosi niwed difrifol i iechyd corfforol neu feddyliol unrhyw berson.

Lle mae eithriadau o'r fath yn berthnasol, dim ond lle mae'r gyfraith yn caniatáu i ni wneud hynny y byddwn yn atal gwybodaeth neu'n gwrthod eich cais.

Darparu'r wybodaeth i chi

Er mwyn sicrhau ein bod yn cydymffurfio'n llawn â'n holl rwymedigaethau, efallai na fyddwn yn darparu copïau o ddogfennau gwreiddiol ond yn hytrach yn darparu dyfyniadau neu grynoded o'ch data personol.

Yn ogystal, lle gallwch gael mynediad at y wybodaeth eich hun drwy ein gwefan neu system arall, byddwn yn rhoi gwybod i chi sut y gallwch ddod o hyd i'r wybodaeth benodol sydd ei hangen arnoch.

Byddwn bob amser yn ceisio darparu'r wybodaeth i chi ar ffurf electronig oni bai eich bod yn gofyn yn benodol am ddull arall.

Byddwn bob amser yn sicrhau bod y wybodaeth yn cael ei darparu mewn modd darllenadwy, hygyrch a diogel.

Os byddwch yn gofyn am gopïau pellach o wybodaeth sydd gennych eisoes neu y mae gennych fynediad ati, efallai y byddwn yn gwrthod eich cais neu'n codi ffi.

Sut i godi pryder neu gwyno am y modd yr ydym wedi ymdrin â'ch cais

Os ydych yn pryderu neu'n anfodlon ar y modd yr ydym wedi ymdrin â'ch SAR, gallwch:

- godi'r mater gyda ni. Am ragor o wybodaeth, gweler ein Gweithdrefn Cwynion Diogelu Data;
- fel arall, anfon e-bost at dpo@beacons-mpa.gov.uk;
- byddwn yn rhoi cydnabyddiaeth gychwynnol o fewn 5 diwrnod gwaith i dderbyn eich cais ac yn darparu ymateb llawn o fewn 30 diwrnod lle bynnag y bo modd. Byddwn yn rhoi gwybod i chi os bydd angen mwy o amser arnom i gwblhau eich cais;
- os ydych yn dal yn anfodlon, mae gennych hefyd yr hawl i gwyno i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO).